DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

9. november 2000 *

I sag C-356/99,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent E. de March, som befuldmægtiget, bistået af advokat A. Dal Ferro, Vicenza, og med valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Hitesys SpA, Aprilia (Italien),

sagsøgt,

angående et søgsmål, som Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har anlagt i medfør af artikel 238 EF med påstand om tilbagebetaling af et

* Processprog: italiensk.

forskudsbeløb i forbindelse med kontrakt JOU2-CT93-0417, som sagsøgeren har ophævet som følge af sagsøgtes misligholdelse af sine kontraktlige forpligtelser,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann (refererende dommer), og dommerne J.-P. Puissochet og F. Macken,

generaladvokat:A. Saggio
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 25. maj 2000,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 23. september 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af en voldgiftsbestem-

melse på grundlag af artikel 238 EF anlagt sag mod selskabet Hitesys SpA (herefter »Hitesys«) med påstand om tilbagebetaling af et forskudsbeløb på 132 500 EUR som hovedstol samt 61 032,8 EUR 8,25% i rente beregnet fra den 8. januar 1994 svarende til et samlet beløb på 194 443,7 EUR, hvortil skal lægges 30,364 EUR i rente for hver yderligere dag med forsinkelse, indtil betaling sker. Forskudsbeløbet var blevet bevilget i forbindelse med en finansiering reguleret af kontrakt JOU2-CT93-0417 (herefter »kontrakten«), som Kommissionen har ophævet som følge af sagsøgtes misligholdelse af sine kontraktlige forpligtelser.

Faktiske omstændigheder

2 Den 7. december 1993 indgik Det Europæiske Økonomiske Fællesskab ved Kommissionen kontrakten med Irvin Elettronica SpA (herefter »Irvin«), som koordinator, Zentrum für Sonnenenergie- und Wasserstoff- Forschung (herefter »Zentrum«) og University of Aston (herefter »Aston«). I henhold til kontrakten forpligtede disse sig at udføre et projekt for forskning og teknologisk udvikling ved hjælp af finansiel støtte fra Fællesskabet, inden for rammerne af et særprogram for forskning og teknologisk udvikling inden for ikke-nuklear energi (1990-1994) vedtaget ved Rådets beslutning 91/484/EØF af 9. september 1991 (EFT L 257, s. 37).

3 I henhold til kontraktens artikel 2, stk. 1, var projektet af en varighed på 18 måneder at regne fra den 1. januar 1994, der var kontraktforholdets ikrafttrædelsesdato. Fristen for udførelsen af arbejderne i henhold til kontrakten udløb således den 30. juni 1995.

4 I medfør af kontraktens artikel 4 forpligtede Kommissionen sig til at finansiere projektet i henhold til en plan, der indeholdt følgende punkter: i) et forskud på

200 000 ECU; ii) derefter regelmæssige betalinger efter dokumentation af de faktiske omkostninger i henhold til kontraktens artikel 5; iii) en eventuel tilbageholdelse af 10% af det samlede beløb i henhold til bestemmelserne i kontraktens artikel 4, stk. 1.

5 Det fremgår af kontraktens artikel 1, stk. 4, at Irvin, i sin egenskab af koordinator, var eneansvarlig for forbindelsen mellem Kommissionen og kontrahenterne. Dette betød, at Irvin bl.a. var forpligtet til at fremsende alle de dokumenter, der var angivet i kontrakten. Irvin skulle bl.a. forelægge halvårsrapporter om, hvorledes arbejdet skred frem, og redegøre for de udførte aktiviteter og de opnåede resultater for samtlige kontrahenters vedkommende, ligesom selskabet skulle aflevere en endelig teknisk rapport vedrørende hele projektet inden for to måneder efter kontraktens udløb. I henhold til kontraktens artikel 5 var Irvin forpligtet til at fremlægge en endelig økonomisk rapport inden for tre måneder efter kontraktens udløb.

6 Kommissionen afsendte den 8. december 1993 en betalingsordre vedrørende forskudsbeløbet på 200 000 ECU, som omhandlet i kontraktens artikel 4.

7 I 1994 var Irvin truet af konkurs på grund af alvorlige økonomiske problemer, der skyldtes en medindehavers død. Som følge heraf ændrede selskabet i løbet af samme år struktur efter optagelse af en ny medindehaver og blev omdannet til Hitesys. Samtlige forpligtelser, der påhvilede Irvin, blev overført til Hitesys.

8 Kommissionen noterede sig ændringen af kontrakten, og efter at have tilpasset kontrakten formelt meddelte den ved skrivelse af 19. august 1994 sin accept af, at Hitesys trådte i Irvin's sted som koordinator for gruppen i relation til hele kontraktforholdet.

9 I overensstemmelse med kontraktens ordlyd var det herefter Hitesys, der var forpligtet til regelmæssigt at fremlægge tekniske og økonomiske rapporter. Imidlertid fremgår det af Kommissionens korrespondance, at denne allerede den 21. februar 1995 gjorde opmærksom på, at Hitesys ikke havde opfyldt denne forpligtelse eller kun mangelfuldt og forsinket.

10 På baggrund af Hitesys' handlemåde anmodede Kommissionen ved skrivelse af 27. juli 1995 selskabet om at fremsende de i kontrakten omhandlede dokumenter om, hvorledes arbejdet skred frem. Kommissionen underrettede i samme skrivelse Hitesys om, at den betragtede kontrakten som udløbet den 30. juni 1995, og at den forbeholdt sig muligheden for at kræve tilbagebetaling af det forskudsbeløb, der allerede var udbetalt, efter en gennemgang af de pågældende dokumenter.

11 Ved skrivelse af 3. september 1996 meddelte Kommissionen Hitesys, at den ophævede kontrakten i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, litra d), i kontraktens almindelige betingelser, som udgør kontraktens bilag II (herefter »de almindelige betingelser«), med den begrundelse, at de krævede tekniske rapporter ikke var blevet fremlagt, og at de aftalte arbejder ikke var udført. Kommissionen krævede derfor en delvis tilbagebetaling af de bevilgede forskudsbeløb, nærmere bestemt 132 500 ECU svarende til forskellen mellem de 200 000 ECU, der var betalt som forskudsbeløb til Irvin, og de 55 000 ECU samt de 12 500 ECU, som Irvin havde videresendt til henholdsvis Zentrum og Aston.

12 Derefter fremsendte Kommissionen tilbagebetalingskrav nr. 96005952 vedrørende det ovennævnte beløb på 132 500 ECU, som forfaldt til betaling den 31. december 1996. Den 17. juli 1997 fremsendte Kommissionen en ny rykker.

13 Ved skrivelse af 25. september 1997 begrundede Hitesys sine midlertidige misligholdelser med de problemer, selskabet havde haft. Den 17. december 1997 tilstillede Hitesys Kommissionen en rapport vedrørende de udgifter, selskabet havde afholdt i forbindelse med udførelsen af forskningsprojektet, og

udtrykte håb om, at denne dokumentation kunne »demonstrere, hvor bundhæderligt« selskabet havde grebet projektet an, til trods for dets økonomiske og finansielle problemer.

14 Ved skrivelse af 6. februar 1998 bekræftede Kommissionen sit krav om tilbagebetaling over for Hitesys, idet den gjorde gældende, at kontrakten var udløbet den 30. juni 1995, at selskabet ikke havde opfyldt sine kontraktlige forpligtelser, idet det ikke havde afleveret de påkrævede rapporter inden for de frister, der var fastsat i kontrakten, og at selskabet derudover ikke havde svaret på de rykkere, der var sendt pr. brev og telefax. Som følge heraf tilkendegav Kommissionen, at den ikke kunne tage nogen af de udgifter, som Hitesys havde angivet i bilaget til sin skrivelse af 17. december 1997, i betragtning med henblik på en eventuel nedsættelse af det krævede beløb.

15 Ved skrivelse af 20. april 1998 fremsendte Hitesys sin endelige tekniske rapport til Kommissionen.

16 Ved skrivelse af 14. juli 1998 bekræftede Kommissionen sit krav om tilbagebetaling, idet den igen gjorde gældende, at Hitesys ikke havde overholdt de kontraktlige tidsfrister for fremlæggelsen af selskabets egen forskningsvirksomhed, og at den dokumentation, der var fremsendt ved skrivelse af 20. april 1998, ikke gjorde det muligt for Kommissionens tjenestegrene at ændre deres oprindelige beslutning om at kræve tilbagebetaling.

Retsforhandlinger for Domstolen

17 Kommissionens stævning er blevet forskriftsmæssigt forkyndt for Hitesys. Da Hitesys ikke har indgivet svarskrift inden for den fastsatte frist, har Kommissionen i overensstemmelse med artikel 94, stk. 1, i Domstolens procesreglement fremsat begæring om, at Domstolen afsiger dom efter Kommissionens påstand.

18 Det må i den forbindelse ganske rigtigt fastslås, at Hitesys, som er lovligt indstævnt, ikke har indgivet svarskrift inden for den fastsatte frist, som omhandlet i artikel 40, stk. 1, i Domstolens procesreglement. Domstolen må som følge heraf afsige udeblivelsesdom. Da der er ikke tvivl om, at sagen kan antages til realitetsbehandling, skal Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 94, stk. 2, undersøge, om sagsøgerens påstande forekommer begrundede.

Realiteten

19 Artikel 8, stk. 2, litra d), i de almindelige betingelser omhandler ophævelse af kontrakten på grund af misligholdelse. Såfremt en eller flere kontrahenter misligholder en af de forpligtelser, der påhviler dem, kan Kommissionen, efter skriftligt at have opfordret parten eller de pågældende parter til at opfylde forpligtelsen, betragte kontrakten som ophævet, hvis misligholdelsen ikke ophører inden for en måned efter påkravet, og hvis misligholdelsen ikke er berettiget af rimelige tekniske og økonomiske årsager.

20 Det fremgår i den forbindelse af de informationer, der er tilvejebragt af Kommissionen, at Hitesys fremsendte den første halvårlige tekniske rapport med et halvt års forsinkelse, og at selskabet den 27. juli 1995, dvs. efter udløbet af den endelige tidsfrist for forskningsprojektets udførelse, endnu ikke havde fremlagt de tekniske rapporter for perioden fra juni til december 1994 eller den endelige tekniske rapport eller de økonomiske rapporter vedrørende perioden fra den 1. januar 1994 til den 30. juni 1995. Hitesys fremsendte først i december 1997 en rapport vedrørende de udgifter, selskabet havde afholdt i forbindelse med udførelsen af forskningsprojektet, og først endnu senere fremsendte selskabet ved skrivelse af 20. april 1998 den endelige tekniske rapport.

21 Kommissionen fremsatte ved telefax af 21. februar 1995 således med rette over for Hitesys påkrav om, at selskabet standsede enhver aktivitet for så vidt angår gennemførelsen af forskningsprojektet. Desuden kan det ikke bestrides, at Kommissionen ved sin skrivelse af 27. juli 1995 underrettede Hitesys om, at den

betragtede kontrakten som udløbet den 30. juni 1995, og at den ved skrivelsen af 3. september 1996 meddelte, at den ophævede kontrakten på grund af misligholdelse i overensstemmelse med de almindelige betingelsers artikel 8, stk. 2, litra d).

22 De misligholdelser, der er fastslået i denne doms præmis 20, kan ikke betragtes som berettigede af tekniske eller økonomiske årsager. Den eneste forklaring, som Hitesys har angivet, refererer til den økonomiske krise, som den gruppe, Irvin tilhørte, befandt sig i. En sådan årsag kan ikke gøres gældende, da den vedrører en særlig situation for det pågældende selskab og ikke tekniske eller økonomiske problemer i forbindelse med udførelsen af forskningsprojektet.

23 De almindelige betingelsers artikel 8, stk. 4, første afsnit, fastslår, at såfremt ophæver kontrakten på grund af misligholdelse, kan den kræve tilbagebetaling af de faktiske betalte beløb, i det omfang den finder det retfærdigt og rimeligt under hensyn til det udførte arbejdes art, omfang og nytteværdi for det samlede projekt.

24 I denne sammenhæng fremgår det af de informationer, der er tilvejebragt af Kommissionen, at denne den 8. december 1993 betalte et forskudsbeløb på 200 000 ECU til Irvin, hvis forpligtelser Hitesys har overtaget, og at Irvin beholdte den del af beløbet, der skulle tilfalde selskabet, dvs. 132 500 ECU. I betragtning af de misligholdelser, der er fastslået i denne doms præmis 20, forekommer kravet om tilbagebetaling af hele beløbet på 132 500 ECU at være rimeligt.

25 Der må således gives Kommissionen medhold i dens påstand for så vidt angår kravet om tilbagebetaling af det forskudsbeløb, som blev modtaget af det selskab, hvis forpligtelser Hitesys har overtaget.

26 For så vidt angår morarenterne fastslår artikel 8, stk. 4, andet afsnit, i de almindelige betingelser, at det beløb, der skal tilbagebetales, kan pålægges renter beregnet fra det tidspunkt, hvor kontrahenten fik udbetalt det pågældende beløb, med den sats, der anvendes af Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde på fondens transaktioner i ecu, og som offentliggøres den første hverdag i hver måned, med et tillæg på 2 procentpoint.

27 Det beløb, Hitesys skal betale til Kommissionen som tilbagebetaling af det modtagne forskudsbeløb, skal således i henhold til artikel 8, stk. 4, andet afsnit, i de almindelige betingelser forhøjes med morarenter fra den 8. januar 1994, der formodes at være den dato, hvor kontrahenten modtog forskudsbeløbet, indtil betaling sker.

28 I overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1103/97 af 17. juni 1997 om visse bestemmelser vedrørende indførelsen af euroen (EFT L 162, s. 1) skal henvisningen til ecuen erstattes med en henvisning til euroen i forholdet 1 EUR: 1 ECU.

29 Som følge heraf skal Hitesys betale til Kommissionen 132 500 EUR med renter beregnet i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4, andet afsnit, i de almindelige betingelser fra den 8. januar 1994, indtil betaling sker.

Sagens omkostninger

30 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Hitesys tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Hitesys har tabt sagen, bør selskabet pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

1) **Hitesys SpA betaler til Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber 132 500 EUR med renter beregnet i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4, andet afsnit, i de almindelige betingelser, der udgør bilag II til kontrakt JOU2-CT93-0417, fra den 8. januar 1994, indtil betaling sker.**

2) **Hitesys SpA betaler sagens omkostninger.**

Gulmann Puissochet Macken

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. november 2000.

R. Grass

Justitssekretær

C. Gulmann

Formand for Tredje Afdeling